

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Pachatelství přímé a nepřímé a případy napadení psem

Pachatelem trestného činu je fyzická osoba, která naplnila svým jednáním všechny znaky trestného činu, v době spáchání trestného činu dovršila věk požadovaný zákonem a byla příčetná příp. ve stanovených případech vykazovala zvláštní vlastnost, způsobilost či postavení. V trestním zákoně nalezneme definici pachatele v ustanovení § 9 odst.1. Podle tohoto ustanovení je pachatelem trestného činu ten, kdo trestný čin spáchal sám

Pachatelem trestného činu je fyzická osoba, která naplnila svým jednáním všechny znaky trestného činu, v době spáchání trestného činu dovršila věk požadovaný zákonem a byla příčetná příp. ve stanovených případech vykazovala zvláštní vlastnost, způsobilost či postavení. V trestním zákoně nalezneme definici pachatele v ustanovení § 9 odst.1. Podle tohoto ustanovení je pachatelem trestného činu ten, kdo trestný čin spáchal sám.

Pachatele či pachatelství lze analyzovat z různých hledisek. Jedním z možných pohledů zkoumání je rozlišování pachatelů na pachatele přímé a nepřímé. Jde vlastně o dělení, které se vztahuje k nástrojům použitým pachatelem ke spáchání trestného činu. Pachatel může trestný čin spáchat bez užití jakéhokoli nástroje - tedy vlastnoručně (může svou oběť např. ukopat či uškrtit). Pachatel však také může ke svému činu použít nástroje. Může jít o běžné nástroje jako např. kámen, klacek, nůž apod., které jsou neživé jak fakticky, tak z pohledu právního. Pachatel však také ke spáchání trestného činu může použít nástroje, který je sice z hlediska práva neživý, protože jde o věc, ale fakticky jde o nástroj živý. V této souvislosti jde především o psy, kteří bývají svými majiteli zneužíváni k páčání trestné činnosti. V posledním případě pachatel může k provedení činu použít i jiné osoby, která nejedná sama nebo nejedná zaviněně. V této situaci je takový člověk tzv. živým nástrojem v ruce pachatele.

Na základě výše uvedených skutečností je možno uvést, že za pachatelství přímé považujeme spáchání trestného činu jednak bez použití nástroje, ale i za použití nástroje a to jak nástroje neživého z hlediska faktického i právního, tak i nástroje fakticky živého (to znamená, že případ poštvání psa na jiného je pachatelstvím přímým). Pachatelstvím nepřímým je potom zneužití člověka jako živého nástroje ke spáchání deliktu. Nepřímým pachatelem je tedy např. osoba (musí být sama trestně odpovědná), která úmyslně užije ke spáchání trestného činu nepřičetnou osobu nebo osobu trestně neodpovědnou pro nedostatek věku (např. rodič pošle svoje dítě krást), osobu, která jedná ve skutkovém omylu (např. zámečník je požádán mužem o otevření zabouchnutých dveří do bytu, byt otevře v domnění, že jde o byt žadatele, ve skutečnosti jde o byt cizí), donutí fyzickým násilím osobu k jednání, které naplňuje vnější znaky trestného činu a dále jde také o nepřímé pachatelství jestliže dojde ke zneužití práva dávat rozkazy, pokud ten, komu je rozkazováno má povinnost poslechnout. O nepřímé pachatelství však půjde jen tehdy, když pachatel jedná s úmyslem zneužít živého nástroje ke spáchání trestného činu.

Vzhledem k tomu, že se v poslední době množí případy napadení člověka psem, je nutno se u tohoto problému pozastavit. Jak z výše uvedeného vyplývá, o trestný čin půjde pouze v těch případech, kdy je pes pachatelem užit jako faktický živý nástroj, tedy pokud je poštván. Samovolný útok psa je může být posuzován jako přestupek a v tom případě je nutno ho řešit předepsaným postupem. Náhradu

způsobených škod je možno uplatnit v občanskoprávním řízení.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)
- [Vybrané aspekty trestného činu podvodu podle § 209 TrZ ve světle judikatury](#)
- [Zásadní novinky v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob v roce 2026](#)
- [Kauza Skender Bojku: Putativní nutná obrana optikou ÚS](#)
- [Novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob](#)